

Zarządzenie Nr 14/2021

**Rektora Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku
z dnia 21 września 2021 roku**

**w sprawie Polityki dostępności, równości szans,
niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych usprawnień
w Wyższej Szkole Ekonomicznej
w Białymstoku**

W związku z przestrzeganiem i realizacją zasady niedyskryminacji i równości szans oraz zasadą dostępności kształcenia, w zgodzie z zasadami wsparcia edukacyjnego, w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Białymstoku zarządza się co następuje:

§ 1

1. Wprowadzona zostaje Polityka dostępności, równości szans, niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych usprawnień w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Białymstoku.
2. W/w Polityka stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2021 r.

REKTOR
prof. WSE dr Aleksander Prokopiuk

Polityka dostępności, równości szans, niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych usprawnień w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Białymstoku

1. Wstęp.....	2
2. Definicje.....	2
3. Kluczowe obszary dostępności.....	3
4. Kluczowe zasady wsparcia edukacyjnego.....	4
5. Cele zobowiązania Wyższej Szkoły Ekonomicznej w zakresie obszarów dostępności i wsparcia edukacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami.....	4
6. Realizacja polityki dostępności, równości szans, niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych usprawnień w WSE w Białymstoku	
6.1. Obszary dostępności.....	5
6.2. Wsparcie edukacyjne.....	7
7. Wersja skrócona Polityki.....	8

1. WSTĘP

Polityka dostępności, równości szans, niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych usprawnień w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Białymstoku, zwana dalej: Polityką dostępności WSE, jest dokumentem w sposób całościowy uwzględniającym założenia oraz misję Uczelni w zakresie zasady równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami.

Polityka dostępności WSE ma na celu wskazanie i dokonanie opisu działań Uczelni z wykorzystaniem kluczowych obszarów dostępności i kluczowych zasad wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

Polityka dostępności WSE jest horyzontalną polityką uczelni wskazującą uniwersalny kierunek funkcjonowania Wyższej Szkoły Ekonomicznej w zakresie dostępności, równości szans, niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych usprawnień.

Zgodnie z misją i strategią rozwoju WSE, Uczelnia jest **nowoczesną jednostką edukacyjną, badawczą i doradczą**, działającą zgodnie z zasadami społecznej odpowiedzialności, przyjazną pracownikom, studentom i absolwentom oraz otwartą na potrzeby swojego otoczenia.

Priorytetem Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku jest zapewnienie wysokiego poziomu dostępności uczelni dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z przepisami prawa, wytycznymi oraz dobrymi praktykami.

2. DEFINICJE

- 1) **Zasada równości szans i niedyskryminacji** – umożliwienie wszystkim osobom – bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną – sprawiedliwego, pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia na jednakowych zasadach;
- 2) **Dyskryminacja** – jakiegokolwiek różnicowanie, wykluczanie lub ograniczanie ze względu na jakiegokolwiek przesłanki (na przykład wiek, niepełnosprawność, płeć, rasę, orientację seksualną, pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd), którego celem lub skutkiem jest naruszenie lub zniweczenie uznania, korzystania lub wykonywania wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności w dziedzinie polityki, gospodarki, społecznej, kulturalnej, obywatelskiej lub w jakiegokolwiek innej, na zasadzie równości z innymi osobami;

- 3) Dostępność** – właściwość środowiska fizycznego, transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych oraz towarów i usług, pozwalająca osobom z niepełnosprawnościami na korzystanie z nich na zasadzie równości z innymi osobami. Dostępność może być zapewniona przede wszystkim dzięki stosowaniu koncepcji uniwersalnego projektowania, a także poprzez stosowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień (MRU), w tym technologii i urządzeń kompensacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami; dostępność oznacza, że wszystkie ich produkty (na przykład strona lub aplikacja internetowa, materiały szkoleniowe, konferencja, wybudowane lub modernizowane obiekty, zakupione środki transportu) mogą być wykorzystywane (używane) przez osoby z niepełnosprawnościami;
- 4) Osoby z niepełnosprawnościami** – osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882, z późn. zm.);
- 5) Racjonalne usprawnienia** – konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.

3. KLUCZOWE OBSZARY DOSTĘPNOŚCI

Zgodnie z definicją dostępności, Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku za kluczowe obszary dostępności uznaje:

- 1) strukturę organizacyjną uczelni;
- 2) rozwiązania architektoniczne;
- 3) wykorzystanie technologii wspierających;
- 4) rozwiązania proceduralne;
- 5) wsparcie edukacyjne;
- 6) szkolenia pracowników podnoszące świadomość niepełnosprawności.

4. KLUCZOWE ZASADY WSPARCIA EDUKACYJNEGO

Kształcenie w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Białymstoku ma być zgodne z 7 zasadami wsparcia edukacyjnego studentów z niepełnosprawnościami. Uczelnia za kluczowe zasady wsparcia edukacyjnego przyjmuje:

- 1) zasadę indywidualizacji;
- 2) zasadę podmiotowości;
- 3) zasadę rozwijania potencjału osoby niepełnosprawnej w związku z realizowanym przez nią procesem kształcenia;
- 4) zasadę racjonalności dostosowania;
- 5) zasadę utrzymania standardu akademickiego;
- 6) zasadę stosowania adaptacji najbliższych standardowemu przebiegowi zajęć;
- 7) zasadę równych praw i obowiązków w procesie kształcenia.

5. CELE I ZOBOWIĄZANIA WYŻSZEJ SZKOŁY EKONOMICZNEJ W ZAKRESIE OBSZARÓW DOSTĘPNOŚCI I WSPARCIA EDUKACYJNEGO DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w obszarach dostępności, równości szans, niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych usprawnień stawia sobie następujące cele:

- 1) Badanie i diagnozowanie kluczowych obszarów dostępności;
- 2) Wdrażanie mechanizmów racjonalnych usprawnień;
- 3) Wdrażanie kluczowych zasad wsparcia edukacyjnego;
- 4) Znoszenie barier architektonicznych i cyfrowych;
- 5) Przeprowadzanie systematycznych przeglądów dokumentów i procedur WSE pod kątem każdego z kluczowych obszarów dostępności, a także każdej z kluczowych zasad wsparcia edukacyjnego;
- 6) Przeprowadzanie szkoleń z zakresu dostępności i wsparcia, dedykowanych zarówno studentom WSE, jak i personelowi WSE;
- 7) Reagowanie na potrzeby osób z niepełnosprawnościami i stworzenie wobec nich przyjaznej atmosfery na uczelni dla ich rozwoju osobistego, naukowego oraz zawodowego.

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku zobowiązuje się do realizacji oraz bieżącego nadzoru nad wykonaniem niniejszych celów w zakresie dostępności uczelni i wsparcia edukacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami.

Jednocześnie Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku deklaruje, że Polityka dostępności WSE jest zakomunikowana, zrozumiana i stosowana na uczelni. Uczelnia zapewnia niezbędne warunki i zasoby do realizacji dostępności, równości szans, niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych usprawnień w WSE w Białymstoku.

6. REALIZACJA POLITYKI DOSTĘPNOŚCI, RÓWNOŚCI SZANS, NIEDYSKRYMINACJI I WDRAŻANIA RACJONALNYCH USPRAWNIEŃ W WSE W BIAŁYMSTOKU

6.1. OBSZARY DOSTĘPNOŚCI

1) Obszar 1 – Struktura organizacyjna na rzecz ds. dostępności

W ramach tego obszaru w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Białymstoku działa Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON). Biuro ma zajmować się badaniem i diagnozowaniem kluczowych obszarów dostępności uczelni oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zarówno studentów, jak i personelu WSE. Biuro ma rozwijać obszary dostępności, wdrażać i udzielać szerokiego wsparcia, w tym wsparcia edukacyjnego dla studentów z niepełnosprawnościami, a także wdrażać mechanizmy racjonalnych usprawnień w tym zakresie.

2) Obszar 2 – Architektura

W tym obszarze WSE będzie udostępniać przestrzeń i infrastrukturę uczelni dla potrzeb studentów z różnymi rodzajami niepełnosprawności w wyniku likwidacji barier architektonicznych. Przez bariery architektoniczne rozumie się wszelkie utrudnienia występujące w budynku WSE i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnościami (np. z niepełnosprawnością ruchu lub wzroku). W tym zakresie WSE będzie dokonywać niezbędnych modernizacji istniejących już rozwiązań.

Obszar 3 – Technologie wspierające

W ramach tego obszaru WSE będzie rozwijać zaplecze technologiczne zapewniające wymagany poziom dostępności oferowanych w ramach katalogu wsparcia edukacyjnego

usług. WSE zapewni dostępność wewnętrznych systemów informatycznych (dostępność cyfrowa). Organizacja stanowisk do pracy z komputerem ma uwzględniać potrzeby osób z różnymi niepełnosprawnościami (wyposażenie w specjalistyczne oprogramowanie oraz urządzenia peryferyjne, takie jak: klawiatura, mysz, głośnik czy mikrofon). Stanowiska te będą zorganizowane w bibliotece. Wszelkie publikowane materiały i informacje w formie elektronicznej, zamieszczane na stronie internetowej, mają być dostępne zgodnie ze standardem WCAG 2.0.

3) Obszar 4 – Procedury

W oficjalnych dokumentach WSE znajdą precyzyjnie zredagowane zapisy gwarantujące realizację polityki dostępności uczelni, równych szans, niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych dostosowań.

4) Obszar 5 – Rodzaje wsparcia edukacyjnego

Wsparciem zostają objęte osoby ze wszystkimi rodzajami niepełnosprawności. Pracownicy WSE mają aktywnie współpracować ze studentami z niepełnosprawnościami, wsłuchując się w ich potrzeby oraz konsultując z nimi działania mające na celu wdrożenie racjonalnych usprawnień. Zostanie przeprowadzona adaptacja materiałów dydaktycznych dla potrzeb studentów niepełnosprawnościami. Materiały mają być przygotowane profesjonalnie i zawsze pod kątem potrzeb studenta, ale o ile to możliwe będą dostępne dla większej grupy studentów. Materiały dydaktyczne mają przygotować nauczyciele WSE. Materiały filmowe zamieszczane na stronie dedykowanej studentom z niepełnosprawnościami powinny mieć dołączoną ścieżkę z audiodeskrypcją i napisy. Zdjęcia, grafiki i wykresy powinny być uzupełnione opisem alternatywnym. Dotyczy to również kursów e-learningowych.

Wsparcie WSE będzie kompleksowe i ma obejmować wszystkie rodzaje niepełnosprawności. Będzie zgodne z siedmioma zasadami wsparcia edukacyjnego.

5) Obszar 6 – Szkolenia podnoszące świadomość niepełnosprawności.

Personel WSE będzie przeszkolony z zakresu wiedzy i świadomości na temat niepełnosprawności oraz siedmiu zasad wsparcia edukacyjnego. Szkolenia będą odnosiły się do poszczególnych zagadnień dotyczących niepełnosprawności – technologii, procedur, standardów wsparcia edukacyjnego itd. Szkolenia obejmą wszystkie sześć obszarów dostępności.

6.2. WSPARCIE EDUKACYJNE

1) Indywidualizacja

Adaptacje procesu studiowania w WSE osoby z niepełnosprawnościami zostaną dostosowane do jej indywidualnych potrzeb edukacyjnych, wynikających ze specyfiki stanu zdrowia oraz specyfiki zajęć, w tym warunków, w jakich się one odbywają.

2) Podmiotowość

WSE uwzględni autonomię osoby z niepełnosprawnościami i prawo do decydowania o sobie. WSE będzie szanować i podejmować możliwe do przeprowadzenia działania, zmierzające do wprowadzenia w życie decyzji studenta z niepełnosprawnościami. Jednocześnie WSE będzie zwracać jego uwagę na czynniki, mogące mieć znaczenie dla jego sukcesu lub niepowodzenia, jak np. wymagania związane programem studiów, z których student z niepełnosprawnościami może nie zdawać sobie sprawy.

3) Rozwijanie potencjału osoby niepełnosprawnej w związku z realizowanym przez nią procesem kształcenia

WSE będzie dobierać takie adaptacje, które pozwolą studentowi z niepełnosprawnościami nabywać wiedzę i rozwijać praktyczne umiejętności. Stosowane adaptacje mają umożliwiać osobie z niepełnosprawnościami w jak największym stopniu realizację zajęć przewidzianych w programie studiów.

4) Racjonalność dostosowania

WSE będzie wdrażać adaptacje racjonalne ekonomicznie, skutecznie wyrównujące szanse osoby niepełnosprawnej oraz gwarantujące zachowanie standardu akademickiego. WSE przyjmuje, że racjonalna adaptacja to taka, która w możliwie najlepszy sposób zapewnia dostęp do tych samych treści oraz daje możliwość realizowania zadań praktycznych, do których mają dostęp osoby bez niepełnosprawności.

5) Utrzymanie standardu akademickiego

WSE zadba, aby adaptacje były przygotowywane przy jednoczesnym utrzymaniu kryteriów merytorycznych obowiązujących wszystkich studentów. WSE będzie wymagać, żeby zacieśniać współpracę nauczycieli akademickich zajmujących się daną dziedziną wiedzy w celu zagwarantowania oraz zachowania kluczowych elementów procesu realizacji programu studiów.

6) Adaptacje najbliższe standardowemu przebiegowi zajęć

WSE przyjmuje, że adaptacje nie mogą mieć charakteru przywileju dla osoby niepełnosprawnej, ale w sposób racjonalny wyrównują jej szanse w zakresie możliwości realizacji procesu kształcenia uznanego za optymalny na danych zajęciach. WSE będzie dążyć do dokonywania możliwie najmniejszych zmian standardowego sposobu studiowania.

7) Równe prawa i obowiązki.

WSE ma zadbać nie tylko o realizowanie równych praw dla osób niepełnosprawnych, ale również egzekwowanie (dzięki zapewnieniu tych praw) wypełniania obowiązków studenckich na takim samym poziomie, jak w przypadku studentów bez niepełnosprawności. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych bowiem powinny zapewnić im równe traktowanie, co da im szansę na wzięcie odpowiedzialności za siebie i swoje obowiązki w takim samym stopniu, jak ma to miejsce w przypadku osób bez niepełnosprawności.

7. WERSJA SKRÓCONA POLITYKI

Polityka dostępności, równości szans, niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych usprawnień w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Białymstoku jest dokumentem w sposób całościowy uwzględniającym założenia oraz misję Uczelni w zakresie zasady równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami.

Priorytetem Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku jest zapewnienie wysokiego poziomu dostępności uczelni dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z przepisami prawa, wytycznymi oraz dobrymi praktykami.

Powyższy cel Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku realizuje poprzez:

- 1) Badanie i diagnozowanie kluczowych obszarów dostępności;
- 2) Wdrażanie mechanizmów racjonalnych usprawnień;
- 3) Wdrażanie kluczowych zasad wsparcia edukacyjnego;
- 4) Znoszenie barier architektonicznych i cyfrowych;
- 5) Przeprowadzanie systematycznych przeglądów dokumentów i procedur WSE pod kątem każdego z kluczowych obszarów dostępności, a także każdej z kluczowych zasad wsparcia edukacyjnego;
- 6) Przeprowadzanie szkoleń z zakresu dostępności i wsparcia, dedykowanych zarówno studentom WSE, jak i personelowi WSE;

- 7) Reagowanie na potrzeby osób z niepełnosprawnościami i stworzenie wobec nich przyjaznej atmosfery na uczelni dla ich rozwoju osobistego, naukowego oraz zawodowego.

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku zobowiązuje się do realizacji oraz bieżącego nadzoru nad wykonaniem niniejszych celów w zakresie dostępności uczelni i wsparcia edukacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami.

Jednocześnie Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku deklaruje, że Polityka dostępności WSE jest zakomunikowana, zrozumiana i stosowana na uczelni oraz zapewnia niezbędne warunki i zasoby do realizacji dostępności, równości szans, niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych usprawnień w WSE w Białymstoku.

REKTOR
prof. WSE dr Aleksander Prokopiuk